

Meldprotocol ongewenst of grensoverschrijdend gedrag

Bij een melding van seksueel misbruik of grensoverschrijdend gedrag worden de stappen in het meldprotocol gevolgd. Het protocol biedt bescherming aan de melder, het slachtoffer en de beschuldigde.

Daar waar 'medewerkers' wordt genoemd, worden zowel betaalde krachten als vrijwilligers bedoeld.

Daar waar 'betrokkenen' wordt genoemd, wordt bedoeld de melder, het slachtoffer, de beschuldigde, de coördinator en de voor deze zaken aangewezen contactpersoon van het bestuur van de stichting.

Signaleringstaak medewerkers

Alle medewerkers hebben een taak in het signaleren van (vermoedens van) ongewenst gedrag en seksueel misbruik. Van hen wordt verwacht dat zij niet alleen de grovere vormen serieus nemen, maar ook de zogenaamde 'kleinere' grensoverschrijdingen. Deze komen het meest voor en zijn vaak een signaal voor een klimaat waarin ernstigere vormen meer kans kunnen krijgen.

Meldplicht bij (vermoedens/signalen) van grensoverschrijdend gedrag

Medewerkers van De Groene Belevens die seksueel misbruik vermoeden, of erover horen, zijn verplicht dit te melden bij het de vertrouwenspersoon. Wanneer deze stap te groot is, kan de melding ook gedaan worden de coördinator mens en organisatie. Indien medewerkers (vermoedens van) seksueel misbruik direct uiten bij de werkinhoudelijk begeleider gaat deze niet zelf tot handelen over, maar schakelt direct de coördinator mens en organisatie in. Deze zal contact opnemen met de vertrouwenspersoon.

De meldplicht overstijgt alle andere belangen die in het geding kunnen zijn, zoals de wens tot geheimhouding bij het slachtoffer.

- Het is niet aan medewerkers om aan waarheidsvinding te doen, dit kan het juridisch traject verstoren.
- De vertrouwenspersoon laat zich desgewenst adviseren door een (externe) deskundige.
- Let wel: een melding is geen beschuldiging! Na een melding wordt door de vertrouwenspersoon zorgvuldig en objectief onderzocht wat er aan de hand is. Er is oog voor zowel de privacy en belangen van het vermoedelijke slachtoffer, als die van de vermoedelijke pleger. De vertrouwenspersoon adviseert de betrokkenen over de verdere handelwijzen.
- Na de melding kan het nodig zijn dat de vertrouwenspersoon het bestuur en de coördinator mens en organisatie informeert (voorlopige) maatregelen te treffen ten aanzien van de vermoedelijke pleger en het vermoedelijke slachtoffer.

Voorlopige zwijgplicht na melding

Naast de meldplicht geldt een voorlopige zwijgplicht ten opzichte van derden. Natuurlijk kunnen betrokkenen zich wel uiten bij de vertrouwenspersoon. Een voorlopige zwijgplicht is nodig zodat er niet meer personen bij een zaak worden betrokken dan voor een zorgvuldige behandeling

noodzakelijk is. Er moet worden voorkomen dat geruchten ontstaan en iemand al bij voorbaat als schuldig wordt bestempeld. De zwijgplicht is ook belangrijk om te zorgen dat een eventuele strafrechtelijke procedure niet wordt belemmerd.

Hoe te handelen bij vermoedens, spontane onthulling of heterdaad situatie

Er zijn veel signalen die op ongewenst gedrag en/of seksueel misbruik kunnen duiden, maar het belangrijkste signaal is misschien wel: ik heb het gevoel dat er iets niet klopt. Ga in gesprek met de coördinator mens en organisatie en probeer alleen feiten te benoemen:

- Wanneer begon de ongerustheid? Waardoor? Wat is er precies gebeurd?
- Om welke signalen gaat het? Wanneer doen/deden zij zich voor?
- Zijn er geleidelijke of plotselinge gedragsveranderingen? Hoe lang is dit al aan de hand?

Het kan ook zijn dat een slachtoffer spontaan vertelt over het misbruik, een ouder zijn zorgen uitspreekt, of dat het zelf ter plekke wordt geconstateerd. Neem dan direct contact op met de werkinhoudelijk begeleider of de coördinator mens en organisatie.

Doen:

- Zorg voor de veiligheid van het slachtoffer (kind/jongere/volwassene).
- Stel zo weinig mogelijk vragen. Luister en stel het slachtoffer op zijn/haar gemak.
- Schrijf alles zo letterlijk en feitelijk mogelijk op, ook de vragen die er zijn gesteld.
- Vertel dat je verplicht bent het verhaal te melden, maar dat er geen stappen buiten medeweten van het slachtoffer om worden genomen.
- Meld het vermoeden direct bij de vertrouwenspersoon. Bij twijfel wordt de vertrouwenspersoon sowieso geconsulteerd.
- Verwijs melder/slachtoffer desgewenst naar de vertrouwenspersoon.
- Licht zo snel mogelijk de coördinator mens en organisatie in over de situatie.
- Blijf beschikbaar voor slachtoffer/melder.

Wanneer er iemand op heterdaad wordt betrap:

- Laat het slachtoffer niet alleen.
- Meld dit direct bij de coördinator mens en organisatie.
- Als de situatie bedreigend is: bel 112 zodat de politie kan ingrijpen en meld dit daarna aan de coördinator mens en organisatie.
- Laat de toestand zoveel mogelijk onaangeroerd in verband met eventueel sporenonderzoek. Bel de zedenpolitie (112), meld waarover het gaat, vraag om instructies en informeer de coördinator mens en organisatie.

Laten:

- Handel nooit op eigen houtje!
- Hoor het vermoedelijk slachtoffer niet uit. Het uithoren van het vermoedelijke slachtoffer en/of het spreken met contactpersonen van het vermoedelijke slachtoffer kan een eventueel juridisch traject verstoren. Het is niet aan de medewerker om aan waarheidsvinding te doen!

- Neem bij een vermoeden nooit zelf contact op met de vermoedelijke pleger, ook niet als het een collega is. De beste manier om het misbruik te stoppen en aan te pakken is een objectief en officieel onderzoek.
- Denk aan de (voorlopige) zwijgplicht!
- Beloof nooit geheimhouding, ook niet wanneer een slachtoffer erom vraagt. Discretie kun je wél toezeggen.

Na een melding zorgt de vertrouwenspersoon van De Groene Belevens voor passende vervolgstappen:

1. *Zorgvuldige behandeling* - Alle meldingen worden zorgvuldig behandeld, waarbij tijdens het gesprek een beeld wordt gevormd van inhoud, aard en ernst van de situatie. De coördinator mens en organisatie blijft in samenspraak met de vertrouwenspersoon tijdens de procedure in contact met de melder.
2. *Informatief gesprek met de politie* - Bij vermoeden van strafbare feiten wordt direct contact opgenomen met de politie.
3. *Instellen calamiteitenteam* - voor een zorgvuldige afhandeling van de melding stelt de vertrouwenspersoon een calamiteitenteam samen. Taken van het calamiteitenteam zijn: coördinatie van het proces, contact met beschuldigde, contacten met slachtoffer en anderen, contact met politie, besluit over vervolgacties, evt. afsluiten van de procedure. Doorgaans zal het calamiteitenteam bestaan uit de coördinator mens en organisatie, de hiervoor aangewezen contactpersoon vanuit het bestuur en de vertrouwenspersoon. Indien nodig stelt het bestuur van De Groene Belevens een woordvoerder aan en wordt een publiciteitsplan opgesteld. Desgewenst wordt advies gevraagd bij Platform Vrijwillige Inzet 030 230 7195.
4. *Gesprek met beschuldigde* - Voer een gesprek met de beschuldigde, met minimaal twee personen. Doel: objectieve informatie en helderheid verschaffen over de te nemen stappen. Neem voorlopige maatregelen t.a.v. de vermoedelijke pleger/beschuldigde. Hoor niet uit, veroordeel niet, dat is aan de rechter.
5. *Aangifte bij politie* - Neem na de gesprekken een besluit over de procedure: aangifte (laten) doen bij politie. In geval dat besloten wordt tot aangifte zie punt 8, in geval dat besloten wordt tot geen aangifte zie punt 6.
6. *Geen aangifte* - Er is besloten geen aangifte te doen. Benoem met het calamiteitenteam waarom dit besluit is genomen, of er alsnog wel maatregelen getroffen moeten worden ter voorkoming, herhaling of verbetering.
7. *Informatie aan betrokkenen* - Informeer betrokken vrijwilligers over de bevindingen bij punt 6. Voorkom onrust en roddel. Breng de boodschap rustig en helder over, en bespreek de genomen en de te nemen stappen. Informeer indien nodig de betrokken school of organisatie.
8. *Besloten tot doen van aangifte* – als er besloten is om aangifte te (laten) doen, schakel professionele ondersteuning in en overhandig het opgestelde, geanonimiseerde dossier na toestemming van het slachtoffer.
9. *Neem maatregelen* – tijdens de lopende procedure geeft de vertrouwenspersoon aan welke voorlopige maatregelen binnen de organisatie genomen moeten worden.
10. *Nazorg hulp* - Onderzoek wat je voor het slachtoffer en eventuele andere betrokkenen kunt betekenen. Schakel desgewenst deskundige hulp in.

11. *Nazorg maatregelen* - Na de uitspraak van justitie moeten definitieve maatregelen binnen de organisatie worden genomen. Bij schuld volgt: mediation, interne sancties, of ontslag; bij onschuld volgt: rehabilitatie.
12. *Informeer* – het calamiteitenteam informeert direct betrokkenen over de uitslag en leg uit welke maatregelen genomen zijn of hoe rehabilitatie plaatsvindt.
13. *Evalueer*- voordat het dossier gesloten wordt vindt evaluatie plaats met het calamiteitenteam en eventueel samen met betrokkenen, trek conclusies, hoe kun je herhaling voorkomen, en vooral: leg vast wat je bij een herhaling beter moet doen in dit proces...en sluit af.
14. *Goed werkgeverschap* – houd rekening met het feit dat voor een eventueel slachtoffer het dossier gevoelsmatig nog heel lang open kan blijven. Houd je ogen open voor het welzijn van de medewerker.